

“CREËER BETROKKENHEID EN ZIE DE ONTWIKKELING VAN KINDEREN MET **KIJK!**”

Op de Moolhoek in Kapelle openen de leerkrachten van de kleutergroepen twee keer per dag de glazen scheidingswanden van hun lokalen. Er ontstaat dan een groot leerplein waar de kinderen van de drie kleutergroepen kunnen werken. Bouwen in de bouwhoek, spelen in het huis, knippen, plakken en tekenen in het atelier, werken met tablets, met letters en woorden of met rekenmateriaal in weer andere delen van het leerplein.

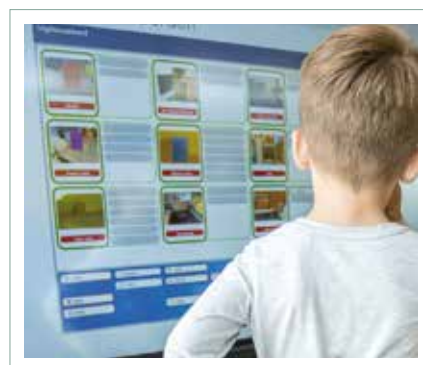
De Moolhoek biedt op deze manier een bijzonder rijke leeromgeving waarin de kinderen zich als vissen in het water voelen.

Ieder kind is wel met iets bezig, alleen of met anderen, zonder gedoe. “Dat is een duidelijke verandering sinds we zo werken.” zegt Bianca Slabbekoorn, intern begeleider, leerkracht groep 1 en onderbouwcoördinator. “De kinderen werken heel goed samen. Dat gaat bijna als vanzelf. Hun betrokkenheid op het werk en op elkaar is groot. Dat zie ik direct, daar hoef ik nauwelijks bewust voor te observeren.”

Reflecteer: zet een smiley!

Betrokkenheid van het kind op wat hij aangereikt krijgt en wat hij doet, is de basis van alles, ook voor KIJK!: zonder betrokkenheid geen ontwikkeling. Waar heeft die grote betrokkenheid van de kinderen op de Moolhoek mee te maken? Ongetwijfeld met de keuzes voor het werk die de kinderen zelf kunnen maken. In de klas hangt een groot digitaal planbord. Daarop plannen de kinderen de activiteiten die ze die week gaan doen.

Bianca: “De kinderen hebben daarin een grote mate van autonomie. Ze plannen zelf wanneer ze de verplichte activiteiten uitvoeren en mogen voor de andere speelleermomenten een eigen activiteit kiezen. Deze vrije activiteiten zijn ook ontwikkelingsgericht en gaan uit van de doelen waaraan de kinderen werken.”

Als een activiteit gedaan is, mag het kind een vinkje slepen naar de activiteit én een smiley. Was het leuk en ging het goed? Een lachende smiley. Niet leuk of te moeilijk? Een sip kijkende smiley. Het kind reflecteert dus op deze manier spelenderwijs op zijn werk.

In het kringgesprek, dat in de eigen groep plaatsvindt, legt de leerkracht de nadruk op het doel van de activiteiten: wat leer je in de bouwhoek, wat in de lees- en schrijfhoek, wat in het atelier? Het is de bedoeling dat de kinderen ook daar oog voor leren krijgen en dat kunnen benoemen. Dat doen ze aan de hand van ‘Ik leer hier...’-briefjes.

Bianca: “Natuurlijk sturen we wel. We kiezen thema’s die we verwerken in het aanbod. ‘Tijd’ is zo’n thema. Daarover leren ze spelenderwijs in het het huis als

ze gaan koken met behulp van een kookwaker bijvoorbeeld. Nu hebben we het thema 'Op stap'.

De kinderen hebben het huis veranderd in een bus, door bankjes achterelkaar te zetten. Aan zo'n thema zijn nieuwe doelen gekoppeld die we op de 'Ik leer hier...-briefjes' aangeven".

Observeren, registreren en ....

In KJK! zijn ontwikkelingslijnen opgenomen, zoals voor taal, rekenen, motoriek, sociaal-emotionele ontwikkeling.

De lijnen zijn opgedeeld in mijlpalen die een beschrijving geven van de ontwikkeling van een kind op een bepaalde leeftijd. Knippen wordt echt knippen en gaat niet meer op de 'heggenschaar'-manier bijvoorbeeld. Maar KJK! gaat óók over de ontwikkeling van het individuele kind. En die verloopt grillig en niet per se volgens de gemiddelde ontwikkelingslijn. Bianca: "Die ontwikkeling observeren we en registreren we. Het gaat niet om goed, voldoende of onvoldoende. Zo deden we het vroeger, maar dat is eigenlijk onzin. Want waar meet je dat aan af? Het gaat erom wat een kind doet op moment x en wat op moment y. Hoe verhouden zich die tot elkaar? Wat is de ontwikkeling? Daar hoort bijvoorbeeld ook bij dat een kind ineens een ander kind een hand geeft in de rij bij het naar buiten gaan, omdat hij zich misschien veiliger voelt in de groep. Wij maken daar korte aantekeningen van, gewoon op kladbriefjes en die informatie verwerken we in KJK! Webbased. We bepalen ook wat we willen observeren. Interactie, sociaal gedrag, motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden,"

.... reflecteren

De observaties zijn een belangrijke bron voor reflectie en zo nodig voor het aanpassen van het lesaanbod. Bianca: "We reflecteren op wat we hebben gezien: wat betekent deze observatie? Wat betekent het voor ons handelen of ons aanbod, zowel op het niveau van het individuele kind als op groepsniveau?"

De registraties in KJK! leiden tot groepsrapporten die daarvoor de informatie geven.

Zo wordt op drie manieren gereflecteerd: op de korte termijn, op de middellange termijn aan de hand van de gekozen thema's en de bijbehorende doelen en op de langere termijn op basis van de groepsrapporten. Niet alleen door de leerkrachten, op de korte termijn ook zeker door de kinderen zelf.

Bianca: "De verdienste van KJK! is dat we door observatie en registratie enerzijds betrokkenheid aantonen en ontwikkeling in kaart kunnen brengen, en anderzijds kunnen reflecteren op ons aanbod. Door dat aanbod steeds weer 'op maat' aan te passen beïnvloeden we de ontwikkeling van kinderen op een manier die bij hén aansluit. We zijn heel blij dat we op deze manier werken en kunnen werken."